Lietas arhīva Nr. CA-0161-21/10
ECLI:LV:KUAT:2021:0719.C68211020.8.S
Lieta Nr.C68211020

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2021.gada 19.jūlijā

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese s Zaiga Zaiceva, Rita Vīva un Judīte Mauliņa izskatīja rakstveida procesā apelācijas kārtībā civillietu /pers.A/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "/Nosaukums A/" par pienākumu uzlikšanu sakarā ar prasītājas apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 9.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers.A/ cēlusi tiesā prasību pret dzīvokļu īpašnieku biedrību (turpmāk DzĪB) "/Nosaukums A/5" par pienākumu uzlikšanu.
Prasītāja lūgusi:
- uzlikt par pienākumu atbildētājai, nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās izsniegt prasītājai dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanas darbu plānu (tāmi) 2020.gadam;
- uzlikt par pienākumu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai ne retāk kā vienu reizi mēnesī iepazīties ar dzīvojamās mājas /adrese/ mājas lietu;
- uzlikt par pienākumu atbildētājai vienas nedēļas laikā pēc prasītājas rakstveida pieprasījuma saņemšanas sniegt rakstveida atbildi, kur noteikts laiks un vieta kur prasītāja var iepazīties ar mājas lietu;
- uzlikt par pienākumu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai saņemt mājas lietā esošo dokumentu kopijas.
[1.1] Prasībā norādīts, ka prasītāja ir dzīvokļa /adrese/ īpašniece, savukārt atbildētāja ir uzņēmusies dzīvojamo māju /adrese/ un /adrese A/, pārvaldnieka pienākumus.
[1.2] Prasītāja uzskata, ka atbildētāja no dzīvokļu īpašniekiem iekasēto naudu, izlieto nevis mājas, bet valdes locekļu vajadzībām un, ka naudas līdzekļi tiek izlietoti nelietderīgi. Tādēļ prasītāja cenšas sekot naudas līdzekļu izlietojumam.
Lai varētu izanalizēt atbildētājas veiktos aprēķinus attiecībā uz dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un uzturēšanas izdevumiem, iekasētās naudas izlietojuma pamatotību, prasītāja jau 2019.gada septembra beigās rakstveida lūgusi atbildētāju izsniegt Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmi 2020.gadam. Atbildētāja iesniegumu atstājusi bez izskatīšanas saskaņā ar Iesniegumu likuma 7.panta pirmās daļas 5.punktu.
2019.gada 10.decembrī prasītāja elektroniskā pasta sūtījumā nosūtījusi atbildētājai ar lūgumu noteikt laiku un vietu, kad prasītāja var iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu. Atbilde uz minēto iesniegumu no atbildētājas nav saņemta.
[1.3] Tikai pēc tam, kad uz to norādīja Rīgas apgabaltiesa, atbildētāja divas reizes pa divām stundām atļāvusi iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu. Dokumentu kopijas atbildētāja atsakās izsniegt, pamatojoties uz personu datu aizsardzību.
Normatīvie akti nosaka dzīvokļa īpašniekam tiesības iepazīties ar mājas lietu un saņemt kopijas no mājas lietā iekļautajiem dokumentiem, tādējādi atbildētājas bezdarbība, ignorējot prasītājas rakstveida pieprasījumu iepazīties ar mājas lietas 4.sadaļu, ir prettiesiska.

[2] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 9.februāra spriedumu prasība noraidīta.
Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.
[2.1] No zemesgrāmatas apliecības izriet, ka prasītājai pieder dzīvokļa īpašums /adrese/.
No 2013.gada 1.maija Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līguma Nr.DI2013/001 un tā pielikuma redzams, ka dzīvokļu īpašnieku biedrība „/Nosaukums A/" un dzīvokļu īpašnieki, tostarp, /pers.A/, vienojušies, ka dzīvojamo māju apsaimnieko atbildētāja.
[2.2] Tiesa novērtējusi sekojošus faktus un paskaidrojumus.
2019.gada 27.septembrī prasītāja lūgusi izsniegt dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmi 2020.gadam, bet saņēmusi atteikumu pamatojoties uz Iesniegum likuma 7.panta 5.punktu – iesniegums atstāts bez izskatīšanas.
No 2019.gada 19.septembra atbildētājas paziņojuma un 2019.gada 25.septembra protokola redzams, ka prasītāja un viņas advokāte iepazīstinātas ar Mājas lietu. Saskaņā ar iesniegumu par kopiju no mājas lietas izsniegšanu un nākamā iepazīšanās datuma noteikšanu prasītāja 2019.gada 25.septembrī norādījusi, ka nav iepazinusies ar visu mājas lietu un lūgusi izsniegt kopijas no Mājas lietas, kā arī lūgusi noteikt laiku un vietu, lai prasītāja varētu iepazīties ar dokumentiem.
2019.gada 30.septembrī prasītāja lūgusi izsniegt kopijas no Mājas lietas sarakstā norādītajiem dokumentiem.
2019.gada 29.oktobrī atbildētāja sastādījusi paziņojumu par kopiju no mājas lietas izsniegšanu un nākošā iepazīšanās datuma noteikšanu. Pamatojoties uz saņemto rakstisko iesniegumu, atbildētāja aicina prasītāju un advokāti ierasties iepazīties ar mājas lietu, norādot iepazīšanās vietu un laiku.
Atbildētāja atteikusi prasītājas lūgumu izsniegt dokumentu kopijas no mājas lietas, norādot, ka dokumenti satur personu datus, savukārt prasītājai nav tiesību un tiesiskuma pārvaldīt citu personu datus.
2019.gada 14.novembrī sastādīts akts par to, ka prasītāja iepazinusies ar Mājas lietu.
2019.gada 10.decembrī prasītāja nosūtījusi atbildētājai e-pasta ziņojumu, kurā lūdz iepazīstināt ar mājas lietas 4.sadaļu.
Prasītāja norāda, ka atbilde uz minēto iesniegumu nav saņemta, savukārt atbildētāja norāda, ka šāds e-pasta ziņojums nav saņemts, ko apliecina atbildētājas e-pasta izdruka par šajā datumā saņemtajiem ziņojumiem.

[2.3] Tiesa novērtējot prasītājas norādīto, ka jau 2019.gada septembra beigās lūgusi atbildētāju izsniegt Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmi 2020.gadam, ņemusi vērā atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādīto, ka atbildētājai nebija pienākums tāmi ne sagatavot, ne izsniegt prasītājai 2019.gada septembra beigās. 2019.gada 22.decembrī dzīvokļu īpašniekiem tāpat kā katru gadu pastkastēs ir ievietotas aploksnes ar pārvaldīšanas plānu 2019.-2025.gadam.

Prasītāja nav apstrīdējusi atbildētājas apgalvojumus, ka 2019.gada 22.decembrī dzīvokļu īpašniekiem pastkastēs tika ievietotas aploksnes ar pārvaldīšanas plānu 2019.-2025.gadam.

Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā Nr.DI2013/001 nav noteikts, ka pārvaldīšanas darba plāns jāgatavo vairākas reizes gadā un jāizsniedz pēc katra atsevišķa dzīvokļa īpašnieka pieprasījuma. Tiesa atzinusi, ka atbildētāja ir izpildījusi pienākumu sastādīt un izsniegt dzīvokļu īpašniekiem pārvaldīšanas darba plānu 2020.gadam.

[2.4] Tiesa secinājusi, ka pamatots ir prasītājas arguments, ka dzīvokļa īpašniekam ir tiesības saņemt informāciju par to, kā tiek veikta kopīpašumā esošās dzīvojamās mājas apsaimniekošana, atbildētājas pienākums ir sniegt dzīvokļu īpašniekiem šādu informāciju un atbildēt uz viņu iesniegumiem pēc būtības.

Dzīvokļa īpašniekam ir tiesības iepazīties ar mājas lietu bez ierobežojumiem, bet šī tiesība jāizlieto godprātīgi.

Tiesa atzinusi, ka prasība daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu ir noraidāma, jo mājas īpašnieka tiesības iepazīties ar mājas lietu nosaka Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.908 „Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi" 2.punkts un 27.punkts.

Turklāt atbildētāja ir iesniegusi pierādījumus saviem apgalvojumiem, ka prasītājai tika nodrošināta iespēja iepazīties ar dzīvojamās mājas lietu.

[2.5] Novērtējot prasību daļā par pienākumu atbildētājai nodrošināt iespēju saņemt mājas lietā esošo dokumentu kopijas, tiesa atzinusi, ka ir pieļaujama ne tikai mājas lietā esošo dokumentu kopēšana papīra formātā, bet, ņemot vērā mūsdienās pastāvošās plašās tehnoloģiju iespējas, arī oriģināla faksimilattēla iegūšana citos veidos. Tomēr pārvaldniekam, ja vien tas nav atsevišķi pielīgts, nav pienākums veikt mājas lietas kopēšanu (tai skaitā, par pārvaldnieka līdzekļiem).

Prasītājai ir tiesības prasīt no atbildētājas tikai to informāciju par jautājumiem, kas attiecas uz dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, kura ir vispārīga un attiecas vienādā mērā uz visiem dzīvokļu īpašniekiem (noslēgtie līgumi ar pakalpojumu sniedzējiem, vispārēja informācija par iekasēto un izlietoto finanšu līdzekļu apmēru un konkrētām izlietojuma pozīcijām par laika periodiem) vai arī – konkrēti uz prasītāju.

Lietā nav pierādījumu tam, ka dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība būtu piešķīrusi prasītājai tiesības pieprasīt no atbildētājas informāciju, kura attiecas individuāli uz citu dzīvokļu īpašnieku attiecībām ar atbildētāju (rēķinus, maksājumus u.c.).

No lietas materiāliem secināms, ka prasītāja ir vairakkārt iepazīstināta ar mājas lietu – 2019.gada septembrī un novembrī, no 2020.gada 28.oktobra protokola par iepazīstināšanu ar mājas lietu secināms, ka prasītāja iepazinusies ar mājas lietu un veikusi viņu interesējoša dokumenta fotofiksāciju, tādējādi secināms, ka prasītājai ir tikusi nodrošināta iespēja iepazīties ar mājas lietu un saņemt dokumentu kopijas pēc prasības celšanas, tādējādi tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[3] Par šo spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja, norādot, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā pamatota ar šādiem argumentiem.

[3.1] Civillieta tika ierosināta 2020.gada 28.janvārī un prasībā prasītāja konkrēti tika izvirzījusi savus prasījumus, tai skaitā, arī par Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbu plāna 2020.gadam izsniegšanu, no kā izriet, ka uz prasības celšanas brīdi prasītāja šo tāmi nebija saņēmusi.

Prasītāja prasību ir cēlusi 2020.gada janvāra beigās, tātad mēnesi pēc tam, kad, kā atbildētāja apgalvo, prasītājai pastkastītē it kā esot iemests Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas plāns. Ja tas tā būtu, kā to apgalvo atbildētāja, tad prasītājai nebūtu iemesla savā prasībā izvirzīt šādu prasījumu un šāda prasījuma izvirzīšana prasībā nozīmē, ka prasītāja nav saņēmusi savā pastkastītē vai kā citādi Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas plānu 2020.gadam un tāpēc arī ir celta prasība, lai pieprasītu dokumentu tiesas ceļā. Tātad pretēji spriedumā norādītajam, pašas prasības celšana un šāda prasījuma izvirzīšana nozīmē, ka strīds pastāvēja un ka prasītāja uz prasības celšanas brīdi nav saņēmusi prasības pieteikumā pieprasīto dokumentu.

Turklāt atbildētāja nekādā veidā nav pierādījusi šo faktu.

[3.2] Prasītājai bija iespēja iepazīties ar Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas plānu 2020.gadam tikai pēc tam, kad prasītāja 2020.gada martā saņēma atbildētājas paskaidrojumus par prasību, kuriem bija pievienots mājas Pārvaldīšanas plāns 2019.-2025.gadam, kas attiecīgi arī ietvēra prasītājas pieprasīto Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas plānu 2020.gadam.

Tādā veidā uzskatāms, ka atbildētāja ir labprātīgi pēc prasības celšanas tiesā apmierinājusi prasītājas prasību daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas plānu 2020.gadam.

Turklāt tiesas sēdes laikā prasītājas pārstāve norādīja, ka prasījumu attiecībā uz Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas plāna 2020.gadam izsniegšanu neuztur, jo atbildētāja šo prasījumu ir apmierinājusi labprātīgi pēc prasības celšanas tiesā. Līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta normām tiesai bija pienākums izbeigt tiesvedību šajā daļā.

[3.3] Prasītāja nepiekrīt tiesas argumentiem par prasības noraidīšanu daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai ne retāk kā vienu reizi mēnesī iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu, kā arī uzlikt pienākumu atbildētājai vienas nedēļas laikā pēc prasītājas rakstveida pieprasījuma saņemšanas sniegt rakstveida atbildi, kur noteikts laiks un vieta, lai prasītāja varētu iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu.

Atbildētāja pirmo reizi atļāva prasītājai iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu tikai pēc tam, kad civillietas Nr.C68322917 ietvaros, Rīgas apgabaltiesa uzlika pienākumu atbildētājai nodrošināt prasītājai iespēju iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu.

Faktu, ka atbildētāja izmanto dažādus argumentus, lai liegtu iespējas prasītājai iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu, pierāda arī spriedumā fiksētais, ka atbildētājai neesot biroja, algotu cilvēku, tas prasa laika plānošanu, telpu īri. Prasītāja arī iesniedza pierādījumus – savus iesniegumus, kas no atbildētājas puses tika atstāti bez ievērības. Arī pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas sēdē panāktās vienošanās, ka atbildētāja tomēr nodrošinās iespēju prasītājai iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu, šī iepazīstināšana ir notikusi tikai "formāli" – 2020.gada 28.oktobrī laikā no 18.30 līdz 19.30 atbildētāja bija iznomājusi telpas (it kā ar mērķi, lai iepazīstinātu Prasītāju ar Dzīvojamās mājas lietu), bet iepazīstināja prasītāju tikai ar dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolu un tad, kad bija palikušas tikai 15 minūtes līdz telpu nomas beigām, atbildētāja beidzot atnesa prasītajai tos pašus Dzīvojamās mājas lietas sējumus, ar kuriem prasītāja tika iepazīstināta arī iepriekš, ko apliecina prasītājas paraksts par iepazīšanos ar vieniem un tiem pašiem lietas sējumiem.

Tādā veidā līdz pat šim brīdim atbildētāja tā arī nav devusi iespēju prasītājai iepazīties ar pārējo Dzīvojamās mājas lietu.

Ievērojot minēto, prasītāja uzskata, ka tiesa pie esošajiem apstākļiem pilnīgi nepamatoti ir noraidījusi prasītājas prasību par konkrētas kārtības, kādā prasītāja varētu realizēt MK noteikumos Nr.908 paredzētās prasītājas neierobežotās tiesības iepazīties ar Dzīvojamās mājas lietu.

[3.4] Tiesa ir noraidījusi arī prasītājas prasījumu daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai nodrošināt iespēju saņemt Dzīvojamās mājas lietā esošo dokumentu kopijas. Tiesas spriedums šajā daļā ir neatbilstošs un pretrunīgs, jo no vienas puses tiesa atzīst, ka prasītājai ir šādas tiesības, no otras puses tiesa uzskata, ka pārvaldniekam, ja vien tas nav atsevišķi pielīgts, nav pienākums veikt mājas lietas kopēšanu, tai skaitā, par pārvaldnieka līdzekļiem.

Prasītāja uzskata, ka tiesas spriedums šajā daļā ir tiesību normām neatbilstošs un pēc savas būtības pretrunīgs, kā arī tas neatbilst arī prasītājas izvirzītajiem prasījumiem, jo prasītāja savā prasībā netika lūgusi uzlikt pienākumu atbildētājai veikt par atbildētājas līdzekļiem dokumentu kopēšanu papīra formātā. Prasītāja bija izvirzījusi prasījumu uzlikt par pienākumu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai saņemt mājas lietā esošo dokumentu kopijas.

Tiesai bija jānovērtē lietā esošie pierādījumi, kā arī pašas atbildētājas sniegtie paskaidrojumi par to, ka atbildētāja uzskata, ka tai nav pienākums šādas dokumentu kopijas izsniegt un ka prasītājai nav tiesību šīs kopijas taisīt pašai (tai skaitā, fotografējot vai skenējot Dzīvojamās mājas lietā esošos dokumentus) un ka atbildētāja prasītājas prasījumu saņemt dokumentu kopijas neatzīst vispār.

Ņemot vērā atbildētāja negodprātību savu pienākumu veikšanā, kā sprieduma pretrunīgumu, kas pēc būtības nepamatoti aizsargā negodprātīga dzīvojamās mājas pārvaldnieka intereses un arī prettiesiskās darbības un tādā veidā tiek aizskartas prasītājai Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, ir maz ticams, ka arī turpmāk atbildētājs, pastāvot šādam spriedumam, ļaus prasītājai veikt Dzīvojamās mājas lietā esošo dokumentu kopiju izgatavošanu. Līdz ar to Prasītāja uzskata, ka ar tiesas spriedumu ir nepieciešams noteikt atbildētājai pienākumu nodrošināt prasītājai iespēju šādu dokumentu kopiju saņemšanai.

[3.5] Tiesa ir lēmusi tikai par ar lietas vešanu saistīto izdevumu 90 EUR apmērā piedziņu, nepiespriežot atbildētājai atmaksāt prasītājai samaksāto valsts nodevu.

Nav ņemti vērā visi advokāta izdevumi par prasītājas pārstāvību pirmās instances tiesā.

Prasītāja uzskata, ka pie apstākļiem, kad atsevišķus prasījumus atbildētāja tika labprātīgi apmierinājusi pēc prasītājas prasības celšanas tiesā, tiesas spriedums par to, ka no prasītājas būtu piedzenami visi atbildētājas ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir nepamatots, ņemot vērā to, ka Civilprocesa likums neparedz, ka gadījumos, kad atbildētājs labprātīgi apmierina prasītāja prasību pēc prasības celšanas, no prasītāja būtu piedzenami atbildētāja tiesāšanās izdevumi.

[4] Atbildētāja paskaidrojumos norāda, ka apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

Paskaidro, ka prasītājai bija zināms, ka atbildētāja pārvaldīšanas darba plānu sagatavo novembrī un izsniedz dzīvokļu īpašniekiem rakstveidā kopā ar rēķiniem decembrī. Arī konkrētais pārvaldīšanas darbu plāns 2020.gadam prasītājai tika ievietots pastkastītē. Rakstveida paskaidrojumiem atbildētāja plānu pievienojusi, nevis lai izpildītu prasību pēc tās celšanas, bet lai pierādītu, ka plāns tika sagatavots.

Uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti noraidījusi prasību.

[5] Prasītāja papildus paskaidrojumos norāda, ka atbildētājai ir jāpierāda ka pārvaldīšanas darbu plāns tika piegādāts prasītājai.

Situācijā, kad prasītāja nezin, kādi dokumenti atrodas mājas lietā, atbildētājas pieprasījums norādīt konkrētus dokumentus, ar kādiem prasītāja vēlas iepazīties ir nepamatots. Atbildētājai būtu jāpierāda, ka kopš 2014.gada prasītāja ir aicināta iepazīties ar mājas lietu, bet nav to vēlējusies.

Tāpat prasītāja atkātoti norāda, ka atbildētāja prasītājai aizliedza vispār veikt jebkādu dokumentu kopēšanu.

[6] Atbildētāja papildus paskaidrojumos norāda, ka faktu, ka 2019.gada 22.decembrī pārvaldīšanas darbu plāns tika ievietots prasītājas pastkastītē apliecina video fiksācija.

[7] Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnešu 2021.gada 18.maija lēmumu, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā, lietas dalībniekiem izskaidrotas procesuālās tiesības un dots termiņš šo tiesību izmantošanai.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi pierādījumus, tiesas kolēģija atzīst, ka daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt pārvaldīšanas darba plānu 2020.gadam prasība izbeidzama, bet pārējā daļā prasība noraidāma.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu, tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas. Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

[9.1] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums noteic pārvaldnieka pienākumu sniegt dzīvojamās mājas īpašniekam aktuālu, nepārprotamu un pilnīgu informāciju pēc dzīvojamās mājas īpašnieka pieprasījuma – par jautājumiem, kas attiecas uz pārvaldīšanas uzdevumu (14.panta otrā daļa). Pārvaldnieka pienākums ir vismaz reizi gadā pārvaldīšanas līgumā noteiktajā kārtībā rakstveidā sniegt pārskatu dzīvojamās mājas īpašniekam par šajā likumā noteiktajiem pārvaldnieka veiktajiem pārvaldīšanas uzdevumiem, tajā skaitā pārskatu par pārvaldniekam nodoto finanšu līdzekļu un mantas izlietošanu (15.panta otrā daļa). Pārvaldnieks ir atbildīgs dzīvojamās mājas īpašniekam par viņam dotā pārvaldīšanas uzdevuma izpildi saskaņā ar šā likuma, Civillikuma un noslēgtā pārvaldīšanas līguma noteikumiem (16.panta pirmā daļa).

Līdz ar to prasītājai ir tiesības vērsties pie mājas pārvaldnieka ar informācijas pieprasījumu un arī saņemt informāciju, kas attiecas uz pārvaldnieka sniegtajiem pakalpojumiem. Gadījumā, ja pārvaldnieks nepienācīgi veic viņam uzticētos uzdevumus, tostarp nesniedz informāciju par mājas iedzīvotāju veiktajiem maksājumiem un to izlietojumu, attiecības var tikt risinātas civiltiesiskā ceļā *(Senāta Administratīvo lietu departamenta 2018.gada 31.janvāra Rīcības sēdes Lēmums lietā Nr. A420149317, SKA-606/2018 ECLI:LV:AT:2018:0131.A420149317.2.L.)*.

[9.2] Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa noteic, ka fakti, kuri konstatēti pirmās instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pušu starpā strīds nepastāv par tādiem pirmās instances tiesas nodibinātajiem faktiem, ka prasītājai pieder dzīvokļa īpašums /adrese/.

Saskaņā ar 2013.gada 1.maija Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu Nr.DI2013/001 (turpmāk Apsaimniekošanas līgums) dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekošanu veic atbildētāja - DzĪB "/Nosaukums A/".

Atbilstoši Apsaimniekošanas līguma 4.16. punktam apsaimniekotājam ir pienākums izsniegt pārskatu pēc rakstiska pieprasījuma par pārvaldīšanas uzdevuma izpildi, tajā skaitā pārskatu par pārvaldnieka rīcībā nodoto finanšu līdzekļu izlietošanu. Savukārt, 5.12. punkts paredz prasītājas, kā dzīvokļa īpašnieces, tiesības saņemt no apsaimniekotāja paskaidrojumus un informāciju par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jautājumiem, pēc rakstiska pieprasījuma. Iepazīties ar dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas ieņēmumu un izdevumu tāmi.

Tāpat lietā nav strīda, ka atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 15.pantā paredzētajam prasītājai, kā dzīvojamās mājas īpašniecei ir tiesības ne retāk kā reizi gadā iepazīties ar pārvaldīšanas darbu plānu.

[10] Prasītāja prasību daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājai dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanas darbu plānu (tāmi) 2020.gadam, neuztur, uzskatot, ka atbildētāja labprātīgi pēc prasības celšanas tiesā ir apmierinājusi šo prasību, pievienojot plānu paskaidrojumiem.

Atbildētāja uzskata, ka prasību šajā daļā bija izpildījusi jau pirms prasības celšanas, t.i. 2019.gada decembrī, pārvaldīšanas darbu plānu ievietojot prasītājas pastkastītē.

Civilprocesa likuma 223.panta 4.punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības.

Savukārt Civilprocesa likuma 41.panta otrā daļa paredz, ja prasītājs atsakās no prasības, viņš atlīdzina atbildētājam radušos tiesas izdevumus. Prasītāja samaksātos tiesas izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus.

[10.1] Tādējādi, tiesas kolēģija secina, ka lietā pastāv strīds par to vai prasība šajā daļā ir apmierināta pirms vai pēc prasības celšanas.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No minētās normas izriet vispārīgais pierādīšanas princips, proti, kurš izsaka apgalvojumu, tas pats arī to pierāda.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka šajā normā ietverts svarīgs princips, kas neļauj pieteikt un uzturēt tiesā prasījumus vai iebildumus bez pienācīgas argumentācijas un bez pierādījumiem. [..]. Tiesas konsekventi ievēro noteikumu, ka prasītājam nepietiek izvirzīt prasījumu, bet tas arī jāpamato. Tāpat arī atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Šis uzdevums nav viegls, tāpēc jau no romiešu tiesībām tas ieguvis apzīmējumu – pierādīšanas nasta (lat. – *onus probandi*) (sk. *Civilprocesa likuma komentāri I.daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 328.lpp.*).

Tiesas kolēģija piekrīt prasītājas norādītajam, ka negatīvu faktu nav iespējams pierādīt.

Savukārt novērtējot atbildētājas norādīto, ka 2019.gada 22.decembrī pārvaldīšanas darbu plāns tika ievietots prasītājas pastkastītē un paskaidrojumiem pievienoto video (/tīmekļa vietnes adrese/ vai /tīmekļa vietnes adrese/), tiesas kolēģija secina, ka no video nav iespējams nodibināt kas atdodas aploksnēs kuras tiek ievietotas pastkastītēs, tāpat, no video nav iespējams konstatēt kādā adresē atrodas pastkastītes.

Līdz ar to, tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāja nav pierādījusi savu apgalvojumu, ka prasītājai pārvaldīšanas darbu plāns tika izsniegts jau pirms prasības celšanas tiesā un attiecīgi, secināms, ka atbildētāja prasību apmierinājusi pēc tās celšanas, pārvaldīšanas darbu plānu iesniedzot tiesā kopā ar paskaidrojumiem par celto prasību.

Arī atbildētājas arguments, ka šis dokuments paskaidrojumiem tika pievienots nevis lai izpildītu prasību pēc tās celšanas, bet lai pierādītu, ka plāns vispār tika sagatavots, nav par pamatu secināt, ka prasība tika celta nepamatoti un prasītāja pirms prasības celšanas pārvaldīšanas darbu plānu bija saņēmusi.

[10.2] Ņemot vērā konstatēto, tiesas kolēģija atzīst, ka tiesvedība lietā prasības daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājai dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanas darbu plānu (tāmi) 2020.gadam izbeidzama saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu.

[11] Prasītāja uztur prasību daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai ne retāk kā vienu reizi mēnesī iepazīties ar dzīvojamās mājas /adrese/ mājas lietu, vienas nedēļas laikā pēc prasītājas rakstveida pieprasījuma saņemšanas sniegt rakstveida atbildi, kur noteikts laiks un vieta kur prasītāja var iepazīties ar mājas lietu, nodrošināt iespēju prasītājai saņemt mājas lietā esošo dokumentu kopijas.

[11.1] Pirmās instances tiesas spriedumā pamatoti norādīts, ka prasītājas tiesības iepazīties ar mājas lietu ir paredzētas Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi" 27.punktā, kas nosaka, ka dzīvojamās mājas īpašniekiem ir tiesības iepazīties ar mājas lietu mājas lietas kārtotāja klātbūtnē.

Minēto noteikumu 30.2 punkts paredz, ja mājas lietu dzīvojamā mājā kārto pārvaldnieks, mājas lietas beigās iekļauj ziņas par to, kuras mājas lietas sadaļas tika skatītas, un atzīmē, kāda informācija tika kopēta vai citādi pārvietota. Līdz ar to secināms, ka dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības arī nepieciešamības gadījumā saņemt kopijas.

[11.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja 2019.gada 10.decembrī vērsusies pie atbildētājas lūdzot, norādīt laiku un vietu kur prasītāja var iepazīties ar mājas lietu, taču atbildi uz minēto iesniegumu nav saņēmusi.

No pierādījumiem lietā redzams, ka 2019.gada 29.oktobrī atbildētāja prasītājai paziņojusi par nākošā iepazīšanās datuma noteikšanu 2019.gada 14.novembrī no plkst.19.00- 21.00 (lietas lapa 14).

No lietā iesniegtajiem protokoliem secināms, ka 2019.gada 25.septembrī, 2019.gada 14.novembrī notikusi prasītājas iepazīstināšana ar mājas lietu (lietas lapa 32., 28).

Prasītājas iepazīšanās ar mājas lietu notikusi arī 2020.gada 28.oktobrī kad prasītāja veikusi arī dokumentu fotografēšanu (lietas lapa 106).

Līdz ar to, tiesas kolēģija secina, ka atbildētāja savu iespēju robežās, jau pirms prasības celšanas, kā arī lietas izskatīšanas laikā nodrošina prasītājas tiesības iepazīties ar mājas lietu. Savukārt prasījumu nodrošināt minēto prasītājas tiesību realizēšanu ne retāk kā reizi mēnesī, tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu, jo šādu atbildētājas pienākumu neparedz normatīvie akti.

[11.2] Attiecībā uz prasību daļā par pienākuma uzlikšanu nodrošināt iespēju prasītājai saņemt mājas lietā esošo dokumentu kopijas, tiesas kolēģija ņem vērā tiesību doktrīnā atzīto, ka prasības priekšmets ir nevis lūgums noskaidrot kādas strīdīgas attiecības saturu vispār, bet gan prasījums par to, kā ar tiesas nolēmumu novērst materiālo tiesību aizskārumu. Tādējādi prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un kuru esību vai neesību prasītājs lūdz tiesu konstatēt, vienlaikus lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (sk. *Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 402.-403.lpp.*).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 197.panta pirmajai daļai spriedumā, kas uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības, tiesa nosaka, konkrēti kam, kādas darbības un kādā termiņā ir jāizpilda jeb citiem vārdiem sakot, katram spriedumam ir jābūt izpildāmam. Ievērojot to, ka spriedumam jābūt izpildāmam, norādāms, ka prasījums ir tas, par ko prasītājs lūdz tiesu taisīt spriedumu.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka prasības pieteikumā norādītais pamats dod atbildētājam iespēju saprast, ko tieši prasītājs ar tiesas starpniecību vēlas panākt, un tādējādi pēc iespējas labāk sagatavoties celtās prasības atspēkošanai. Tāpat šis pamats ļauj tiesai identificēt tās apstrīdētās vai aizskartās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses, kuru aizsardzības labad persona vērsusies tiesā un kuru tiesiskais novērtējums tiesai ir jāsniedz. Prasības pamatu nepieciešams noformulēt precīzi, lai to varētu skaidri atšķirt no ikvienas citas prasības, kas jau izspriesta vai vēl pastāv, vai nākotnē iespējama starp tām pašām pusēm, bet uz cita pamata (sk. *V.Bukovskis. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga, autoru izdevums, 1933, 303.lpp.)*.

Tiesai ar spriedumu jānodibina noteiktība strīdīgajās tiesiskajās attiecībās, jānosaka pušu savstarpējās tiesības un pienākumi, jānovērš personas subjektīvo tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizskārumi un pārkāpumi. Tāpēc tiesas spriedumam jābūt konkrētam un skaidri definētam. Spriedumā konkrēti un skaidri jānorāda, kas par labu prasītājam tiek piespriests (manta vai nauda), kādas viņa tiesības tiek atzītas, kādi pienākumi tiek uzlikti atbildētājam (sk. *Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā - Rīga. Tiesu namu aģentūra, 2006., 216., 273.lpp.*).

Tādejādi secināms, ka tiesa nevar ar spriedumu uzlikt par pienākumu atbildētājai atļaut prasītājai saņemt neidentificētu mājas lietas dokumentu kopijas.

[12] Kaut arī pamatoti pirmās instances tiesa prasību noraidījusi, spriedumā sniegusi pretrunīgu argumentāciju, kā arī nav ņēmusi vērā, ka prasību daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanas darbu plānu (tāmi) 2020.gadam prasītāja neuzturēja jau pirmās instances tiesā, tādējādi nepamatoti noraidījusi prasību arī šajā daļā un rezultātā, nepareizi izlēmusi jautājumus par tiesas izdevumu piedziņu.

[13] Ar spriedumu jāizlemj jautājumi, kas saistīti ar tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

[13.1] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Civilprocesa likuma 41.panta otrā daļa paredz, ja prasītājs atsakās no prasības, viņš atlīdzina atbildētājam radušos tiesas izdevumus. Prasītāja samaksātos tiesas izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus.

Ņemot vērā, ka daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt pārvaldīšanas darba plānu 2020.gadam lietā tiek izbeigta tiesvedība, jo prasītāja atsauc prasību sakarā ar to, ka atbildētāja lūgumu apmierinājusi pēc prasības celšanas, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva par prasību 70 EUR, par apelācijas sūdzību 70 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR, kopā 143,20 EUR.

[13.2] Civilprocesa likuma 44.panta otrā daļa garantē prasītāja tiesības saņemt ar lietas vešanu saistītos izdevumus no atbildētāja gadījumā, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis. Saskaņā ar minētā panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktu izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk 2850 EUR.

Civilprocesa likuma 44.pantā skaidri noteikts, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis (panta otrā daļa). Tikai tad, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam (panta trešā daļa). Līdz ar to arī gadījumos, ja tiesa tikai daļēji apmierinājusi prasību un, piemēram, piedzinusi kaut vai naudas izteiksmē pavisam niecīgu summu, atbildētājs nevar prasīt tiesu pārnest izdevumus advokāta atlīdzības samaksai uz prasītāju. Prasības daļējā apmierināšana apstiprina to, ka atbildētājs ir aizskāris prasītāja civilās tiesības un prasītāja vēršanās tiesā ir bijusi pamatota (sk., piemēram, *Senāta 2016.gada 31.augusta sprieduma lietā Nr. SKC-1692/2016 (C31318213) 5.2.punktu; 2016.gada 28.oktobra lēmuma lietā Nr. SKC-2390/2016 (C02061806) 13.punktu, 2018.gada 28.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-207/2018 (C27207010) 12.1.punktu*).

Prasītājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Marita Purviņa iesniegusi 2020.gada 27.janvāra rēķinu Nr.2020-08 par sniegtajiem pakalpojumiem lietā par 90 EUR (lietas 18.,59.,133. lapa) un 2020.gada 16.septembra rēķinu Nr.2020-74 par sniegtajiem pakalpojumiem lietā par 192 EUR (lietas 62., 134.lapa), un rēķinu par 272,33 EUR (lietas 184.lapa) kopā 554,33 EUR līdz ar to izdevumi atlīdzināmi to faktiskajā apmērā.

Lemjot par sprieduma labprātīgas izpildes termiņa noteikšanu atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam un ņemot vērā Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otro daļu, lietā nosakāms 30 dienu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš, no skaitot sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 430., 432., 434.pantiem, tiesas kolēģija

nosprieda

Noraidīt /pers.A/ prasību pret dzīvokļu īpašnieku biedrību "/Nosaukums A/" par pienākuma uzlikšanu atbildētājai nodrošināt iespēju prasītājai ne retāk kā vienu reizi mēnesī iepazīties ar dzīvojamās mājas /adrese/ mājas lietu, vienas nedēļas laikā pēc prasītājas rakstveida pieprasījuma saņemšanas sniegt rakstveida atbildi, kur noteikts laiks un vieta kur prasītāja var iepazīties ar mājas lietu un nodrošināt iespēju prasītājai saņemt mājas lietā esošo dokumentu kopijas.

Izbeigt tiesvedību daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājai dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanas darbu plānu (tāmi) 2020.gadam.

Piedzīt no dzīvokļu īpašnieku biedrības "/Nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /pers.A/, personas kods /personas kods/, labā tiesas izdevumus 143,20 EUR (viens simts četrdesmit trīs *euro* un 20 centi) un ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzību 554, 33 EUR (pieci simti piecdesmit četri *euro* un 33 centi), summas iemaksājamas /pers.A/ kontā Nr./konta Nr./ AS "Luminor Bank".

Noteikt dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, daļā par naudas līdzekļu piedziņu, 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu.

Tiesnese Z.Zaiceva

Tiesnese R.Vīva

Tiesnese J.Mauliņa